

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
«__» _____ 20 __ года

30 қыркүйек 2020 ж. жарияланды

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
А.Ұ. Маминге

Депутаттық сауал

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы!

Біздің депутаттық сауалымыз қауіпті вирустық инфекция - «жоғары патогенді құс тұмауының» таралуына байланысты. Бүгінгі таңда республиканың жеті облысында немесе 50-ден астам елді мекенінде карантин жарияланды, 200 мыңнан астам құс жойылды. Егер тиімді шаралар қабылданбаса, құс шаруашылығы айтарлықтай шығынға ұшырайды, бұл өнімдердің қымбаттауына, халықтың табыстарының төмендеуіне және құс фабрикаларының банкроттыққа ұшырауына әкеледі.

«Құс тұмауының» өршуі бүкіл әлемде орын алуда. Ағымдағы жылдың тамыз айының басында Ресейдің шекаралас облыстарында (Омбы, Челябин облыстарында) аурудың таралғаны туралы ақпарат шықты. Біздің «ветеринарлық қызмет» бұл сигналдарға қаншалықты тез әрекет етті. Солтүстік Қазақстан облысындағы «Бішкүл құс фабрикасының» эпидемиядан зардап шеккен өкілінің айтуынша, «біз вакцинацияға дайын болмадық». Уәкілетті орган ретінде Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігі (бұдан әрі - *Министрлік*) карантиндік шаралар туралы алғашқы мәлімдемелерді тек қыркүйек айының ортасында жасады.

Бұл аурудың ошақтары Қазақстанда бұған дейін де болғаны белгілі. Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен 2005 жылдан бастап «құс тұмауы» «Жануарлар мен құстардың аса қауіпті ауруларының тізіміне» енгізілді. Тиісінше, Ауыл шаруашылығы министрлігінің Ветеринариялық бақылау және қадағалау комитетімен аурудың алдын алу бойынша қажетті стратегиялары мен жоспарлары әзірленеді, жыл сайын мемлекеттік бюджеттен вакциналар сатып алынады. Қазіргі таңда, инфекцияның негізгі тасымалдаушысы ретінде жабайы құстар болып табылады, алайда, аурудың 50 елді мекенінде бірден таралуын қалай түсіндіруге болады, әсіресе құс фабрикаларының жабық аймақтарында?

Негізгі себептердің бірі вакцинацияның уақтылы жүргізілмеуі болды деп есептейміз. Сонымен, аурудың таралуы мүмкін аудандардағы жеке қосалқы шаруашылықтардағы құстарды вакцинациялау бюджеттен қаржыландырылады. Бүгін біз іс шаралардың уақтылы жүргізілмегендігін, әрі, вакцинаның аймақтарға тура айтқанда «дөңгелектен» берілетінін көріп отырмыз. Үй аулаларындағы құстардың үлкен көлемде өлуіне жол берілді, мемлекеттік бюджеттен өтемақы күтілуде.

2019 жылға дейін құс фабрикаларына вакциналар мемлекеттік бюджет есебінен жеткізіліп келген. Қазіргі таңда кәсіпорындар оларды өз есебінен сатып алуда. Енді, белгілі болғандай, зардап шеккен құс фабрикаларында вакцина егілмеген, ал ветеринарлық инспекциялар бақылауды жасамаған. Құс фабрикаларының басшылары тек енді ғана вакциналардың қол жетімділігі, олардың сапасы, бағасы туралы сұрақтарды қоя бастады. Мысалы, отандық вакцинаның бір дозасының құны - 52 теңге, шетелдік аналогтары - 25-30 теңге. Министрлік сонымен қатар құс фабрикаларын вакциналармен қамтамасыз ету жұмыстарын үйлестірмейді.

Бұқаралық ақпарат құралдары мен әлеуметтік желілердегі ақпараттардан біз эпидемияны оқшаулау талаптарының бұзылуы туралы жағымсыз фактілерді байқаймыз. Мысалы, көшеде шашылып жатқан құстардың мәйіті, белгісіз жерлерде құстарды өртеу және тағы басқа. Мемлекеттік органдардың бақылауы қайда, қажетті арнайы құрал-жабдықтарнеге пайдаланылмайды, оның ішінде инсинераторлар (қалдықтарды жағуға арналған жабдықтар).

Жалпы, «құс тұмауының» таралуы ветеринарияда күрделі мәселелерді көрсетті. **Біріншіден.** Ветеринарлық қызметті шексіз қайта құру жұмысты ұйымдастыруға кері әсерін тигізді және білікті кадрлардың жоғалуына әкелді. Ағымдағы жылы әкімдіктердегі мемлекеттік қызметкерлердің бір бөлігі қайтадан Ауыл шаруашылығы министрлігіне ауыстырылған. Қалалық және аудандық бөлімшелері таратылды. Кейбір аймақтарда ветеринарлық басқармалар ауылшаруашылық басқармаларына берілді. Коммуналдық кәсіпорындарды қайта құру жүріп жатыр. Сонымен бірге, олардағы ветеринария мамандарының жалақысы төмен болып қалуда. Бұл аймақтағы барлық жұмысты жасайтын адамдар болып келеді, сондай-ақ, бұл жиі денсаулыққа қауіп төндіретін жұмыстар болуы мүмкін. **Екіншіден.** Тұрақсыздық, жалақының уақытында төленбеуі салада кадрлардың жетіспеуіне әкелді. Студенттерді даярлаудың және оларды бекітудің төмен деңгейін де атап өтуге болады. **Үшіншіден.** Көптеген ауылдық елді мекендерде әлі күнге дейін ветеринарлық пунктері жоқ, мал сойылатын орындар ұйымдастырылмаған. Қажетті арнайы техникалар мен жабдықтар, соның ішінде инсинераторлар жетіспейді.

Жоғарыда аталғандарды ескере отырып келесі сұрақтарға жауап беруіңізді өтінеміз:

- Эпидемияны болдырмау бойынша іс-қимыл стратегиясы Орталық уәкілетті органмен қаншалықты дұрыс және тиімді әзірленді;
- неге ветеринарлық қызметтер профилактикалық және бақылау жұмыстары уақтылы жүргізілмеді, кәсіпорындар мен жеке қосалқы шаруашылықтарда құстардың едәуір өлуіне жол берілді;

- Республика көлемінде өзінің тиімді вакцинасы шығарылады, алайда біз ішкі қажеттілікті қанағаттандыра аламыз ба? Неліктен оның бағасы импортталған аналогтардан екі есе жоғары;

- елдің құс фабрикалары тағамдық жұмыртқа мен еттің негізгі өндірушілері болып табылады, неге Министрлік өз мәселелерін шешуден бас тартады? Құс фабрикаларына қандай мемлекеттік қолдау көрсету жоспарланған, өйткені құс жаппай қырылған жағдайда экономикаға келтірілген зиян мөлшері алуан болуы мүмкін.

Эпидемияның қазіргі жағдайын және алдағы қауіп-қатерлерді ескере отырып, Сізден, Премьер-Министр мырза, елдегі ветеринарлық қызметтің жағдайын қарастыруды және «Ветеринария туралы» Заңының орындалуын бақылауды сұраймыз. Сондай-ақ, тиісті мемлекеттік, оның ішінде аумақтық органдарға карантиндік және басқа да ветеринариялық-санитариялық талаптарды қатаң сақтау туралы тапсырма беруіңізді сұраймыз.

Құрметпен,

**Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісі депутаттары,**

«Nur Otan» партиясының мүшелері

**Н. Әшімбетов
Б. Оспанов
Н. Әлтаев
С. Звольский
М. Темиржанов
А. Тасболатов**

«Ақжол» партиясының мүшесі

Е. Барлыбаев

*орынд. Адылханова М.А.
тел.: 74-64-51*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента

«__» _____ 20 __ года

Оглашен: 30 сентября 2020 г.

**Премьер-Министру
Республики Казахстан
Мамину А.У.**

Депутатский запрос

Уважаемый Аскар Узакпаевич!

Наш депутатский запрос связан с распространением опасной вирусной инфекции - «высокопатогенный птичий грипп». На сегодня в семи областях или в более 50 населенных пунктах страны объявлены карантин, уничтожено уже свыше 250 тысяч голов птицы. В случае непринятия действенных мер, птицеводческая отрасль понесет значительный урон, который приведет к удорожанию продукции, снижению доходов населения и банкротству птицефабрик.

«Птичий грипп» периодически возникают по всему миру. В текущем году, в начале августа появилась информация о распространение болезни в приграничных регионах России (Омская, Челябинская области). На сколько оперативно отреагировала наша «ветеринарная служба» на данные сигналы. Со слов представителя, пострадавшей от эпидемии «Бишкульской птицефабрики», Северо - Казахстанской области, - «к вакцинации мы готовы не были». Уполномоченный орган, в лице Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан (*далее – Министерство*), первые заявления о проведении карантинных мероприятий сделало лишь в середине сентября.

Известно, что в Казахстане ранее уже были вспышки этой болезни. Постановлением Правительства РК с 2005 года «птичий грипп» включен в «Список особо опасных болезней животных и птиц». Соответственно Комитетом ветеринарного контроля и надзора Министерства разрабатываются необходимые Стратегия и планы по профилактике болезни, ежегодно за счет государственного бюджета закупаются вакцины. Безусловно, основным переносчиком инфекции являются дикие птицы, однако, чем объяснить резкое

распространение болезни сразу в 50 населенных пунктах страны, тем более на закрытых территориях птицефабрик.

Считаем, что одной из главных причин стало несвоевременное проведение вакцинации. Так, поголовье птицы личных подсобных хозяйств, в зонах возможного распространения болезни, проводится за счет бюджета. Сегодня мы видим, что своевременно мероприятия не проведены, вакцина передается регионам буквально «с колес». Допущен крупный падеж птицы в подворьях, предстоит компенсация из госбюджета.

До 2019 года птицеводческим хозяйствам вакцины предоставлялись также за счет госбюджета. В настоящее время, предприятия приобретают их самостоятельно. Теперь, как оказалось, на пострадавших птицефабриках вакцинация не проводилась, а ветеринарные инспекции упустили контроль. Руководители птицефабрик только сегодня задают вопросы о наличии вакцин, их качестве, цене. Например, стоимость одной дозы отечественной вакцины - 52 тенге, иностранные аналоги стоят 25 - 30 тенге. Координацию работы по обеспечению птицефабрик вакцинами Министерство также не ведет.

По информации из СМИ и социальных сетей, мы видим негативные факты по нарушениям требований по локализации эпидемии. К примеру, разбросанные на улицах тушки птиц, утилизация и сжигание птиц в неустановленных местах и другое. Где контроль госорганов, почему не используется, закупленная спец техника, в том числе инсинераторы (оборудование для сжигания отходов).

В целом, распространение «птичьего гриппа» показало серьезные проблемы в ветеринарии. **Первое.** Нескончаемые реорганизации ветеринарной службы негативно влияют на организацию работ и привели к потере квалифицированных кадров. В этом году часть государственных служащих из акиматов вновь передали в ведение МСХ. Ликвидировали городские и районные отделы. В некоторых регионах управления ветеринарии перевели в состав управлений сельского хозяйства. Проводится реорганизация коммунальных предприятий. При этом зарплата ветеринарных специалистов в них остается низкой. А это те люди, кто выполняют всю работу на местах, зачастую сопряженную с риском для здоровья. **Второе.** Нестабильность, несвоевременная выплата зарплат, привели к неукомплектованности кадрами на местах. Отмечается низкий уровень подготовки студентов и их закрепление. **Третье.** Во многих сельских населенных пунктах, до сих пор, нет ветеринарных пунктов, не организованы места для убоя скота. Отсутствует необходимая специальная техника и оборудование, в том числе инсинераторы.

В связи с вышеизложенным, просим представить ответ на следующие вопросы:

- насколько правильно и эффективно Центральным уполномоченным органам выработана Стратегия действий по недопущению эпидемии;

- почему ветеринарными службами несвоевременно проведены работы по профилактике и контролю, допущен значительный падеж птицы на предприятиях и личных подворьях;

- в Республике производится собственная эффективная вакцина, можем ли мы удовлетворить внутреннюю потребность? Почему ее стоимость в два раза выше импортного аналога;

- птицефабрики страны являются основными производителями пищевого яйца и мяса, почему Минсельхоз самоустраняется от решения их вопросов. Какую государственную поддержку планируется оказать птицефабрикам, ведь в случае падежа птицы размеры ущерба для экономики могут быть не соизмеримы.

Учитывая, сложившуюся ситуацию с эпидемией и ее возможные угрозы, просим Вас, господин Премьер – Министр, рассмотреть состояние дел в ветеринарной службе страны и контроле по исполнению Закона «О ветеринарии». Дать поручения соответствующим госорганам, о неукоснительном соблюдении карантинных и других ветеринарных санитарных требований.

С уважением,

**депутаты Мажилиса Парламента
Республики Казахстан,
члены партии «Nur Otan»**

**Н. Ашимбетов
Б. Оспанов
Н. Альтаев
С. Звольский
М. Темиржанов
А. Тасболатов**

член партии «Ақжол»

Е. Барлыбаев

*исп. Адылханова М.А.
тел.: 74-64-51*

Результаты согласования

30.09.2020 11:23:18: Оспанов Б. С. (Комитет по аграрным вопросам) - - согласовано без замечаний
30.09.2020 11:31:18: Звольский С. А. (Комитет по аграрным вопросам) - - согласовано без замечаний
30.09.2020 11:37:38: Темиржанов М. Б. (Комитет по аграрным вопросам) - - согласовано без замечаний
30.09.2020 11:51:22: Альтаев Н. Б. (Комитет по аграрным вопросам) - - согласовано без замечаний
30.09.2020 12:00:03: Барлыбаев Е. Х. (Комитет по аграрным вопросам) - - согласовано без замечаний
30.09.2020 12:05:02: Тасбулатов А. Б. (Комитет по международным делам, обороне и безопасности) - - согласовано без замечаний